

Zapewnienie dobrego systemu politycznego

Przyszła Wspólna Polityka Rybacka (WPRyB) musi określić takie ramy systemowe, które zagwarantują, aby decyzje dotyczące polityki oraz jej wdrażania zapadały na najbardziej odpowiednich poziomach, w przejrzysty sposób, z zapewnieniem znaczącego udziału zainteresowanych stron, co zagwarantuje realizację zamierzonych celów.

Postulowana polityka

OCEAN2012 postuluje włączenie poniższych elementów do nowej Wspólnej Polityki Rybołówstwa:

- rozróżnienie pomiędzy długoterminowymi decyzjami strategicznymi, a decyzjami dotyczącymi operacyjnego zarządzania;
- czterostopniowy proces, na który składają się: wyznaczenie długoterminowych celów, określenie dostępnych zasobów rybnych, oszacowanie potrzebnej zdolności połowowej i przyznanie dostępu;
- obowiązek stosowania się do naukowych rad podczas wyznaczania limitów połowowych;
- zwiększenie zaangażowania zainteresowanych stron w kwestie operacyjne i implementację;
- szczegółowa implementacja;
- prawidłowe mechanizmy informacji zwrotnej i ewaluacji oraz podejście obejmujące bieżącą aktualizację;
- zgodność z innymi politykami UE, między innymi środowiskową i rozwojową; oraz
- zwiększenie przejrzystości i dostępu do informacji.

oraz interesów społeczeństwa obywatelskiego. Brak przejrzystości i dostępu do znaczących informacji dodatkowo pogarsza sytuację.

Zmiana procesu decyzyjnego

W celu osiągnięcia zrównoważonych połowów OCEAN2012 proponuje fundamentalną zmianę procesu decyzyjnego. Zalecamy, by Rada Ministrów i Parlament Europejski skoncentrowały się na wypracowaniu nadrzędnej wizji i długoterminowych celów WPRyB, pozostawiając szczegółowe kwestie implementacji bardziej odpowiednim organom, takim jak Komisja, Państwa Członkowskie czy zdecentralizowane instytucje zarządzające.

Jesteśmy przekonani, że regionalizacja i decentralizacja mają ważną rolę do odegrania w wypracowaniu sukcesu zreformowanej WPRyB, obejmującej cele dostosowane do sytuacji w danym regionie oraz zarządzanie operacyjne bliższe zainteresowanym stronom, najlepiej jeśli jest opracowane dla każdego łowiska. Jednak wyznaczenie celów zarządzania i docelowej wielkości połowów dla wspólnych zasobów musi pozostać odpowiedzialnością centralnych władz publicznych.

Opis sytuacji

Niepowodzenie obecnie realizowanej WPRyB i wynikające z niej przełowienie zasobów w wodach UE i poza jej granicami można w znacznej mierze przypisać strukturze decyzyjnej. Decyzje w sprawie szczegółowych środków zarządzania są podejmowane na najwyższym poziomie politycznym: Rady Ministrów ds. Rybołówstwa i Parlamentu Europejskiego - oba ciała w dużej mierze podlegają krótkoterminowym, często narodowym czy regionalnym, interesom gospodarczym. Znaczenie WPRyB jest ponadto umniejszane przez podejście typu „jeden rozmiar dla wszystkich”.

Wady procesu decyzyjnego są zaostrzane przez brak znaczącego udziału zainteresowanych stron. Obecne ciała doradcze skupiające zainteresowane strony na poziomie UE - Komitet Doradczy ds. Rybołówstwa i Akwakultury (ACFA) oraz Regionalne Komitety Doradcze (RAC) są zdominowane przez interesy sektora przemysłowego, kosztem rybołówstwa na małą skalę i rybołówstwa rodzimego

Nie twierdzimy, że proces decyzyjny ma zostać przekazany instytucjom takim jak ACFA i RAC, a udział zainteresowanych stron ograniczony do istniejących struktur. Decentralizacja i szerszy udział zainteresowanych stron musi opierać się na przejrzystości i zaufaniu. Konieczne jest wyznaczenie jasnych, powszechnych i wymiernych celów oraz wprowadzenie rygorystycznej kontroli i egzekwowania postanowień przez władze centralne.

OCEAN2012 proponuje czterostopniowy proces decyzyjny w obszarze rybołówstwa:

Krok 1: wyznaczenie celów długoterminowych:

Rada Ministrów ds. Rybołówstwa i Parlament Europejski powinny wspólnie wyznaczyć długoterminowe cele - w tym zakładany poziom liczebności zasobów rybnych - w zgodzie

Dla wszystkich aspektów przyszłego zarządzania wykorzystaniem zasobów, kluczową kwestią jest zwiększenie ich spójności z innymi politykami UE, w szczególności z polityką rozwojową i środowiskową.

z odpowiednimi dyrektywami i porozumieniami, takimi jak Dyrektywa Ramowa w sprawie strategii morskiej (MSFD) z 2008 roku czy Porozumienie ONZ w sprawie zasobów ryb (patrz rozdział *Zwiększona spójność polityki* - poniżej).

Ponadto instytucje te powinny:

- przyjąć zestaw kryteriów środowiskowych i społecznych wykorzystywanych do przyznawania dostępu do zasobów;
- wyposażyć Komisję, Państwa Członkowskie i/lub inne instytucje zarządzające w wyraźny mandat (ograniczony czasowo i regularnie weryfikowany) do realizacji tych celów w oparciu o poniższe kroki; oraz
- wyznaczyć ramy ewaluacji stosowane dla procesu implementacji, umożliwiające wprowadzanie zmian bieżących, jeśli cele nie są realizowane.

Krok 2: określenie dostępnych zasobów rybnych:

Instytucje naukowe powinny określić dostępne zasoby rybne (np. jak dużo ryb może być poławianych w sposób zrównoważony). Uwzględnione być musi doradztwo ze strony środowisk naukowych w kwestii limitów połowowych.

Krok 3: określenie pożądanej zdolności połowowej:

Instytucje naukowe i zarządzające powinny określić wielkość i rodzaj zdolności połowowej właściwej dla dostępnych zasobów rybnych.

Krok 4: określenie dostępu do zasobów rybnych:

Lokalne lub regionalne instytucje zarządzające powinny przyznawać dostęp do zasobów (tzn. decydować o tym, kto ma otrzymać pozwolenie na połowy i gdzie) zgodnie z przyjętym zestawem kryteriów środowiskowych i społecznych. Przyniosłoby to znaczącą decentralizację i mogłoby zostać przeprowadzone na bazie ekosystemu / regionalnej / lokalnej.

- Prawo do połowów powinno być przyznawane tym, którzy w największym stopniu przyczyniają się do realizacji nadrzędnych celów WPRyb, zastępując stopniowo obecny system przyznawania kwot (patrz Dokument informacyjny 4); oraz

- lokalne społeczności rybackie powinny otrzymać pierwszeństwo dostępu.

Spójna polityka

Dla wszystkich aspektów przyszłego zarządzania wykorzystaniem zasobów, kluczową kwestią jest zwiększenie ich spójności z innymi politykami UE, w szczególności z polityką rozwojową i środowiskową. Dzięki temu Państwa Członkowskie mogą realizować cele wyznaczone w Dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej oraz w międzynarodowych zobowiązaniach dotyczących ochrony środowiska i rozwoju.

Ewaluacja, przejrzystość i zdobywanie wiedzy

Nowa WPRyb musi obejmować narzędzia umożliwiające uzyskiwanie regularnej informacji zwrotnej oraz ocenę stopnia implementacji i realizacji celów, oraz wywiązywania się z harmonogramów. Sankcje powinny zapewnić terminowe wprowadzanie zmian, a zachęty mają skłonić do rozwoju kultury przestrzegania obowiązujących przepisów. Znaczący udział zainteresowanych stron jest możliwy tylko przy zapewnieniu przejrzystości. OCEAN2012 zaleca, by poniższe elementy były publicznie dostępne:

- dane dotyczące wszystkich wyładunków poszczególnych statków (jak to jest w USA i Norwegii);
- sumaryczne dane z systemu monitoringu statków (VMS) – przynajmniej dla naukowców (jak to jest w USA i Norwegii);
- dane dotyczące flot dalekomorskich (dane te powinny być udostępnione również państwom trzecim, gdzie aktywne są floty UE); oraz
- oceny wpływu i ewaluacje Porozumień partnerskich w sprawie rybołówstwa (FPA).

Wytyczne FAO dotyczące informacji i udziału zainteresowanych stron opublikowane w 2009 roku mogą stanowić wytyczne dla reformy WPRyb. Należy podjąć wysiłki w celu budowy wiedzy i umiejętności, pozwalających zwiększyć udział zainteresowanych stron w procesie decyzyjnym, choćby w ramach nadbrzeżnych społeczności rybackich.

OCEAN2012 to koalicja organizacji zmierzających do takich zmian w europejskiej Wspólnej Polityce Rybackiej, które położą kres nadmiernym połowom, niszczycielskim praktykom połowów i umożliwią sprawiedliwe i równomierne korzystanie ze zdrowych zasobów ryb.

Koalicja OCEAN2012 została zainicjowana i jest koordynowana przez Pew Environment Group będącą agendą d/s ochrony przyrody fundacji the Pew Charitable Trusts - organizacji pozarządowej mającej na celu położenie kresu nadmiernym połowom ryb w oceanach świata.

Członkami założycielskimi OCEAN2012 są: Coalition for Fair Fisheries Arrangements, The Fisheries Secretariat, **nef** (new economics foundation), Pew Environment Group oraz Seas at Risk.